

ANKETA ZA BIVŠE STUDENTE PRAVNOG FAKULTETA UNIVERZITETA U TRAVNIKU

Anketiranje bivših studenata - Rezultati -

Naziv firme/preduzeća/ustanove gdje su bivši studenti Pravnog fakulteta Univerzita u Travniku zaposleni:

1. Ministarstvo odbrane BiH,
2. Brigada zračnih snaga i protivzračne odbrane,
3. JP «KIC» d.o.o. Prača,
4. Brigada taktičke podrške – Bataljon veze,
5. UNIQA Osiguranje DD, Sarajevo,
6. Društvo «Vidra S» d.o.o. Maglaj,
7. Općinsko vijeće Centar Sarajevo; Općina Centar Sarajevo,
8. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH,
9. Ministarstvo sigurnosti BiH,
10. Jedinstveni opštinski organ uprave Opštine Vogošća,
11. Ministarstvo sigurnosti – Uprava za poslove sa stranicima,
12. Jedinstveni opštinski organ uprave Opštine Bratunac,
13. Kantonalni sud Novi Travnik,
14. Parlament Federacije BiH,
15. Agencija za istrage i zaštitu,

Na Pravnom fakultetu Univerziteta u Travniku od ukupnog broja bivših studenata obuhvaćenih anketom (30 studenata) diplomiralo je u 2010. godini 20% ispitanika od ukupnog broja, 2011. godine diplomiralo je 26,67% ispitanika i u 2012. godini diplomiralo je 53,33% ispitanika od ukupnog broja ispitanika.

Na prvom ciklusu studija diplomiralo je - *bacheleor* – 18 studenata ili 60% (opće pravo) od ukupnog broja ispitanika. Na drugom ciklusu studija diplomiralo je - *master* – 12 studenata ili 40% i to: međunarodnopravna naučna oblast (6 studenata), krivičnopravna (4 studenta), javnopravna (2 studenta).

Radite li u području svog usmjerenja?

Od ukupnog broja ispitanika njih 73,33% rade u području vlastitog usmjerenja, dotle 26,66% ispitanika odgovorilo je da ne radi u području vlastitog usmjerenja.

1. Kako biste ocijenili svoju pripremljenost za rad nakon završetka studija?

Nominalna obilježja	Distribucija numeričkih obilježja (ocjena) u odnosu na broj ispitanika (ocjena 1 najlošija – ocjena 5 najbolja)				
Ocjena pripremljenosti za rad nakon završetka studija	1 (ocjena)	2 (ocjena)	3 (ocjena)	4 (ocjena)	5 (ocjena)
Broj ispitanika koji su ocjenjivali pripremljenost	0	0	6	13	11

Tabela 1. Pripremljenost za rad nakon završetka studija

2. U kojim znanjima i vještinama STE bili dobro pripremljeni?

U tekstu koji slijedi sistematizirani su odgovori ispitanika u odnosu na znanja i vještine u kojima su bili dobro pripremljeni posle završetka studija na Pravnom fakultetu Univerziteta u Travniku. Iz datih odgovora može se zaključiti da većina ispitanika navodi kvalitetnu pripremljenost u teorijskim znanjima odnosno različitim pravnim disciplinama, potom navodi dobru pripremljenost za timski rad etc.

Odgovori ispitanika na dato pitanje: pripremljenost u oblasti građanskog prava, krivičnog i upravnog prava; dobra pripremljenost uglavnom u teorijskim znanjima; teorijsko praktični aspekti i primjena teorije u praksi; apostrofiranost dobre pripremljenosti iz krivičnopravnih i građanskopravnih oblasti; teorijska znanja i pravni sistem BiH; metodologija naučnoistraživačkog rada i uvod u metode naučnog istraživanja; samostalnost u radu i timski rad; želja za daljnjim usavršavanjem i obrazovanjem; znanje koje se odnosi najviše na upravno pravo; znanja iz prava EU i međunarodnog javnog prava, dobra pripremljenost za individualni kao i timski rad, vještine pravnog razmišljanja, poznavanje međunarodnog prava; poznavanja materijalnih i procesnih odredbi u teorijskom smislu; saznanja o međunarodnim odnosima, evrointegracijama, diplomatskoj vještini; znanja i vještine pisanja seminarskih radova, magistarskog rada prema definisanoj formi; upravni postupci iz nadležnosti jedinstvenog opštinskog organa uprave; u oblasti javnog prava sa posebnim akcentom na ustavno pravo i oblast ljudskih prava i sloboda; građansko pravo, porodično, nasljedno pravo i upravno pravo; lična naklonost za oblasti međunarodnog prava, obligacionog prava i parničnog postupka;

3. U kojim znanjima i vještinama NISTE bili dobro pripremljeni?

Ispitanici navode da nisu bili dobro pripremljeni za primjenu teorijskog znanja u praksi svakodnevnog rada i to se odnosi prije svega na pisanje pravnih akata, nedostatak znanja iz upravnog prava, krivičnog procesnog prava, identifikaciju pravnih slučajeva i njihovo rješavanje etc.

Odgovori ispitanika na dato pitanje: unaprijediti praktično znanje kroz radionice, odnosno sastavljanje upravno pravnih akata i povećati posjete u pravosudnim institucijama, gdje bi se studenti upoznali sa organizacijom istih i tokom suđenja; praktična znanja i vještine; praktično znanje - oblast struke; praktična primjena prava – pisanje tužbe, odgovori na tužbu; tehnička obrada predmeta; praktična znanja i vještine i timski rad; praktična znanja iz krivičnog prava, kriminologije; način komuniciranja u stresnim situacijama; praktična znanja i vještine potrebni za pisanje presude, tužbe, upravo pravo; teorijsko znanje; primjena usvojenog znanja bila je u praksi dosta teža; nedostatak praktičnih znanja iz upravnog prava, krivičnog i obligacionog prava a koja se odnose na poslove i zadatke koji se obavljaju po zasnivanju radnog odnosa; niži stepen pripremljenosti zbog načina i intenziteta predavanja u oblasti krivičnog procesnog prava; identifikacija pravnih slučajeva i njihovo rješavanje; komunikacijske vještine (pismene i usmene); više vremena posvetiti rješavanju konkretnih praktičnih primjera (više vježbi, manje teorije);

4. Kako biste ocijenili svoju osposobljenost za rad po pojedinim znanjima i vještinama?

Osposobljenost za rad u znanjima i vještinama	Distribucija numeričkih obilježja (ocjena) u odnosu na varijable (ocjena 1 najlošija – ocjena 5 najbolja)				
	1 (ocjena)	2 (ocjena)	3 (ocjena)	4 (ocjena)	5 (ocjena)
Teorijska znanja	0	0	3	7	8
Praktična znanja i vještine	0	0	9	7	2
Samostalnost u radu	0	0	6	8	4
Rad u timu	0	0	5	6	7
Želja za daljnjim usavršavanjem i obrazovanjem	0	0	3	5	10

Tabela 2. Ocjena osposobljenosti za rad po pojedinim znanjima i vještinama za prvi ciklus studija

Osposobljenost za rad u znanjima i vještinama	Distribucija numeričkih obilježja (ocjena) u odnosu na varijable (ocjena 1 najlošija – ocjena 5 najbolja)				
	1 (ocjena)	2 (ocjena)	3 (ocjena)	4 (ocjena)	5 (ocjena)
Teorijska znanja	0	0	0	4	8
Praktična znanja i vještine	0	0	7	3	2
Samostalnost u radu	0	0	0	2	10
Rad u timu	0	0	1	5	6
Želja za daljnjim usavršavanjem i obrazovanjem	0	0	3	4	5

Tabela 3. Ocjena osposobljenosti za rad po pojedinim znanjima i vještinama za drugi ciklus studija

5. Na koji način bi se po Vašem mišljenju kvalitet studiranja mogao unaprijediti?

Iz odgovora ispitanika na dato pitanje može se vidjeti način na koji bi se kvalitet studiranja mogao unaprijediti. Sadržaji odgovora kreću se u kontinumu od uvođenja novih pravnih disciplina preko modularnog učenja pravnih shema rješavanja pravnog slučaja (od njegove identifikacije, pa do davanja konkretnog suda) do kulture pisanog i usmenog izražavanja.

Odgovori ispitanika na gore navedeno pitanje: trebalo bi uvećati broj posjeta pravosudnim institucijama; uvesti nove pravne discipline kao što su medijsko pravo, nomotehnika; nastaviti sa praćenjem savremenih naučnih dostignuća i standarda; kvalitet studiranja mogao bi se povećati kroz praktična znanja i vještine; potrebna je veća angažovanost mentora pri izradi magistarskog rada; kvalitet nastave bi se mogao unaprijediti uvođenjem informatike, stranog jezika i slično; kroz simuliranje praktičnih slučajeva; povećanje međunarodnih aktivnosti i povezivanja; poboljšanje kvaliteta studiranja moglo bi se postići upoznavanjem studenata sa onim sa čime će se susresti nakon što se budu zaposlili; bolje povezivanje usvojenih teorijskih znanja sa praktičnom nastavnom u formi analiza primjera i aktivnije participacije studenata ne samo kroz posjete sudovima i ostalim institucijama, da se uvede rad u manjim grupama; potrebna je konstruktivnija saradnja između studenata i asistenata; studente učiti o oblastima koje su primjenjive u svakodnevnom životu; kvalitet nastave može se unaprijediti kroz teorijska i praktična iskustva i treba da se vodi računa oko kombiniranja teorije i prakse i treba da se pokuša što više otvoriti mogućnost studentima da rade u državnim institucijama gdje bi se praktično usavršavali u njihovim znanjima i uključivanje studenata u razne debate i naučne skupove kao aktivni tako i

pasivni akteri; intenzivirati komunikaciju u relaciji student - profesor, kao i saradnju kod izrade bilo kakve vrste radova – seminarskih, magistarskih, naučno-istraživačkih radova; kvalitet studiranja bi se mogao unaprijediti, ne pretjerano, ali višim kriterijima na ispitima; uvesti više kriterije za polaganje ispita bez obzira što se radi o magistrantima, jer je potrebno intenzivnije izučiti datu literaturu i pokazati određen nivo teorijskog, a ne samo praktičnog znanja u okviru datih predmeta; trebalo bi uvesti više praktičnih stvari, više posjeta nekim ustanovama i uvesti predavanja koja bi držali eksperti iz pojedinih oblasti, samo na određenu temu; saradnja sa institucijama na svim nivoima iz svih oblasti koje se odnose na pravo, na način da studenti participiraju na skupovima, seminarima, raspravama u svrhu sticanja prakse; koncentracijom pažnje na materiju koja uistinu doprinosi rješavanju pravnih pitanja, a manje na materiju koja nema strogo pravni karakter ili je periferna u odnosu na glavne pravne predmete, npr. pitanja ekonomije, koja se po uzoru na evropske fakultete izbacuju iz nastavnog plana i programa ili se njihov značaj umanjuje shodno stvarnim potrebama pravnog kadra; smanjenjem opterećenosti na toj strani, otvara se prostor za kvalitetniji praktičan rad i usavršavanje na način koji odgovara današnjem vremenu a koji nije prisutan u ovom momentu na studijima prava u BiH - npr. modularno učenje pravnih shema rješavanja pravnog slučaja, od njegove indetifikacije, pa do davanja konkretnog suda; izborni predmeti uistinu trebaju imati karakter izbornosti, jer je samo tako moguće zadovoljiti stvaranje raznolikosti specijalizacije unutar budućeg pravno stručnog kadra; povećati broj nastavnih sati koji su predviđeni za praktični dio nastavnog procesa, uvesti studije slučajeva iz sudske prakse; potrebna je dodatna organizacija u određenim bitnim i stručnim predmetima za studij općeg prava, a u vezi sa primjenjivanjem teorije na praktičan slučaj, npr. kada se uči o temi održavanja glavne rasprave u sudu, trebali bi se praktično organizovati svi studenti, profesor i asistent iz određenog predmeta, uzeti slučaj iz pravne prakse ili iskonstruisati neki slučaj i simulirati tu glavnu raspravu, te primijeniti ono što su studenti naučili; nakon završetka studija teoretski naučeni pojmovi postaju jasniji nakon primjene u praksi; studenta tretirati kao budućeg kolegu jer se takvim pristupom kod studenta povećava motivacija za školovanje, budući rad i napredovanje; ostvariti bolju vezu fakulteta za završenim studentima; učiti studente samostalnom radu, te radu u timu i grupi; kroz uvećanje praktičnog iskustva asistenata; više motivisanosti profesora u nastavi; omogućiti pristupačniju literaturu; više stručne prakse;